EESTI SPORDI-LEHT

№ 4 26. 1. 1932.

Toimetus ja talitus
Tallinn, Müürivahe 16 33
Telefon 444-28 Postkast 70

Ilmub teisipäeviti Hind 15 senti

13. aastakäik
Tellimise hind:
aastas 6 krooni, kuus 60 senti

Kanada VÕIDUKÄIK LÄBI Euroopa.

„Ottaval"

24 mängust 22 võitu

140:13 väravatega.

Kuu jooksul on Kanada parim jääheki meeskond reisinud Euroopas ning siin kohalisi meeskondi võitnud. Seni on peetud 24 võistlust, millest võidetud 22 ja 2 mängitud viiki. Väravate kogusumma on 140:13. Viigi andis esimene mäng Euroopas Pariisi vastu 2:2 näol ja võistlus Rootsi koonduse vastu 3:3. Üksikute võistluste tagajärjed olid: Pariisiga 2:2; Euroopa koondus 5:0; Inglise koondus 4:0; Berliini Sportklubi 2:1; Saksamaa koondus 8:0; Göta Rootsis 7:2; AJK Stokholmis 10:0; Rootsi koondus 11:0; Rootsi rahvusmeeskond — 3:3; Berliini Sportklubi 6:1 ja 6:1; Poola 3:0; 1:0 ja 9:0; Poola-Austria koondus 5:0; Viini uisuselts 4:0; Austria — 9:0; Milano MC 5:0 ja 11:0; Zürich 4:1; Schveits 3:1; Oxford 6:0; Arosa 10:0 ja Davos 6:1.

AKKI JÄRVINEN,
maailmameister kümnevõistluses.

Järviste sport-dünastia.

Isa ja viis poega maailma parimad.

Verner Järvinen, kõikjal tuntud „isa Järvinen", kes koos viie pojaga: Yrjö, Kalle, Achilles, Esko ja Mattiga tuntud suursportlased. Pildil: „Isa Järvinen' olümpia võitja 1906. a. Atheenas; vasakul poeg Esko — Soome suurimaid suusasõitjaid ja hüpajaid; paremal: noorim poegadest Matti — maailmameister odas.

Vähe on perekondi, kus kõik liikmed sportimises on saavutanud hiilgetagajärgi. Üks neist vähestest perekondadest on isa Järvinen oma 5 pojaga. Seda perekonda võib täie õigusega nimetada sport dünastiaks. Selle liikmed on erandlikult kõik saavutanud häid tagajärgi. Perekonna pea Verner Järvinen, kes hiljuti sai 60 aastaseks, võttis osa 1906 a. Athenas olümpiamängudest ja võitis kettaheites (vana stiil). Tema pojad: Yrjö on odaheitja, Kalle kuulitõukaja ja kettaheitja, Achilles maailmameister kümnevõistluses, Matti maailmameister odas ja Esko pikamaa suusataja. Isa Verner võib täie uhkusega vaadata oma järeltulevale põlvele, kes Soome kuulsust on tõstnud teiste rahvaste peres.

MATTI JÄRVINEN,
omapärane sportlane, kes peamiselt kõik võistlusheited sooritab treeningülikonnas, vabastades neist vast ainult üksikjuhtudel.

Sonja Henie

tuli uuesti Euroopa meistriks.

Pariisis peetud iluuisutamise Euroopa esivõistlustel tuli naistest võitjaks senine tiitlikandja Sonja Henie Norrast. Teiseks tuli Fritzi Burger Austriast ja kolmandaks — Vivi-Ann Hulten Rootsist. Poolakate lootus Holovki ei pääsenud esimese kolme hulka.

Meestest võitis samuti eelmise aasta meister Karl Schäfer Austriast, kuna talle järgnesid: Ernst Bayer ja Erdos Austriast.

CLAS THUNBERG

läheb siiski olümpiamängudele.

Soome uisu'idu tungival pealekäimisel on Thunberg lõpuks nõusoleku annud osa võtta olümpiamängudest. Kuid Thunbergi poolt esialgse otsuse muutmine ei kaota alust neile hindamistele, mis soomlane annud ameerikiaste kohta kui ühisstardi süsteemile kiirujsutamises. Vaata kirjutis 4. leheküljel „Thunberg ja Lake Placid."

*

Norra saatis taliolümpiamängudele omad parimad mehed. Nende saabumisel aurik „Euroopal" Ameerika randa olid tuhanded inimesed kogunud sadamasse. Norralased paigutati autodesse ning politsei saatel sõideti tähtsamate linnaosade maailma parimasse luksushotelli „Waldorf Astoriasse." Hiljem tutvuneti linnaga, õhtul oli norralastel suur pidu, millest osa võttis ka New-Yorgi linnapea Walker. Järgmisel hommikul jätkati teekonda Lake Placidi.

Elu nõuab tippsaavutusi.

Ainult tublid ja kehaliselt tugevad inimesed suudavad läbi lüüa.

Sport aitab tõsta meie võimeid äraelamiseks.

Elu nõuab vaimlisi ja kehalisi tippsaavutisi. Kes söandab vaielda sellele vastu? Meie näeme, et ruumi ja teenistust on ainult inimestel, kes kiirelt ja palju tööd suudavad teha. Saavutused mõõdetakse ja kontrollitakse. Elu on kestev võimete proovimine.

Sportlikud ja võimlemise harjutused peavad koolitama inimese jõuallikaid. Kas tohib eitada tippsaavutisi või peab neid pooldama sportlikul alal, kui nad aitavad koolitada tööriistu, mis loodus inimesele annud. Kui on vaja jõuda kõrge võimete kraadini ning need tihti vaja proovile panna.

Lihased ei tohi valitseda vaimu üle ning viimase väärtust hävitada. Sellest vaatepunktist väljudes mõnedki järgnevad spordivastaste arvamistele ning on valmis sportlasi, kes mõnel õnnelikul päeval suudavad pärandada rekordi, pidama vaimututeks ühekülgseteks spetsialistideks ning lööma häbiposti. Et nad jahil võidu ja rekordi järele teevad kahju oma kehale, kuna nende kogu sisemine „mina" on ainult sensatsiooni teenistuses.

Järgnevad avaldused peavad kuuluma selleks, et õigustada kehalisi tippsaavutisi. Kui elu viimast nõuab igal alal, siis muutub ka keha koolitamine käsuks. Meie kehalise kasvatuse süsteemid tulevad sellekohaselt korraldada.

Maailma igas riigis võitlus olemasolu eest seab üles suured nõuded. Need seatakse peamiselt keha, mitte vaimu kohta. Igalpool on majanduslikud, osalt ka poliitilised kriisid toonud endaga kaasa vaesustamise, mis pikemaks ajaks kehaliselt tublimatele paremad äraelamisvõimalused annab. Rahvusvahelise spordi arenemine näitab, et igalpool maailmas mõlemad sugupooled püüavad tugevate ja võimeterikaste kehade poole. Saksamaal on neli suurt voolu rahva tervishoiu teenistuses. Nende siht on inimeste jõudu suurendada, kasvatada vastupidavust nürinemise ja kulumise vastu. Tegemist on võimlemisega, spordiga, nädalalõpu ja supeluseluga. Vahel segunevad need harjutusalad, võttes endale lisa teiselt alalt. Kõik ei oska hinnata oma saavutusi, kasu, mida nad saavad tööst oma keha alal.

Ainult võimete proov selgete arvudega annab kindlust ja täpse ülevaate. Noormees, kes headel päevadel 100 meetrit jookseb 12 sek., hüppab kaugust 6 meetrit, kuuli tõukab 10 meetrit, suudab ujuda 500 meetrit, erilise pingutuseta ja halva tagajärjeta välja peab kibeda jalgpallivõistluse, on teadlik omis võimetes. See määrab ära teatud tehnilise tubliduse. Kui ta suudab 30, 40 või isegi 50 aastasena sama või ligikaudu võrdseid saavutusi näidata kui mitte kõigil, siis vähemalt ühel alal, on selge ,et kehaline tublidus on pikki aastaid alal hoidunud.

Paljud alad ei võimalda mõõta tippsaavutisi. Nagu võimlemine. Rändav noorus, tervise otsijad rannas ja supeluspaikades, organiseerimatud mängugrupid, ei sea oma töö jaoks mingit sihti. Nemad on tippsaavutiste vastu ükskõiksed.

On siiski ringkondi, kes, nagu tähendatud, hukka mõistavad tippsaavutisi, kuna need võivad tervistrikkuvad olla. Kuna siia kuuluvad ka nimekad arstid, ei saa nende väiteid lihtsalt ja selgitamatult tagasi tõrjuda. Neil võib olla õigus juhtudel, kui vigastused silmatorkavalt ilmnevad. Nende eksitus on päevaselge, kui käsitatakse tippsaavutist, mida suudetakse alal hoida kaks kuni kolmkümmend aastat.

Kehakultuuri üksikute voolude taga seisavad seltsid. Täie õigusega nemad soovitavad oma sisseseadeid, meetode, süsteeme, võime ja vaimu. Pole kerge leida õiget. Suurte kultuurrahvaste elu uurimine ei vabasta meid veel ekslikkudest vaadetest. Töö ja selle sihid on igalpool isesugused, maksab meil vaadata Rootsit, Inglismaad, Prantsusmaad, Soomet või Ameerikat. Igal rahval on omad erinevad omadused. Inglismaa kunagi ei tunne huvi võimlemise vastu, mis suurt poolehoidu võitnud Rootsis ja Saksamaal. Meile pole vastuvõetavad kõik Ameerika jõurikkad spordialad. Olümpiamängude kavva võetakse aga ainult need võistlused, mis igalpool tunnustamist leidnud.

Rumeenias läheb kergejõustik hoogu.

Rumeeniast ei ole spordiilmas kuigi palju kuulda olnud. Mittearenemiseks on olnud mitmeid põhjuseid. Kuna viimastel aastatel mujal riikides suurt rõhku pannakse spordile, on ka Rumeenias sellele alale suuremat tähelepanu pöörama hakatud.

Rumeenia kergejõustiku liit asutati alles 1919 aastal. Selle ajani juhtis seda ala üldine spordiliit. Rumeenia spordiliidu (R. I. A.) alla kuulub 12 eriliitu ning seda üldliitu tuleb lugeda Rumeenia tähtsamaks spordikonduseks. See teeb palju kihutustööd spordilikumise levitamiseks. Liidul on erihäälekandja — bülletään, mis avaldab ametlikke seletusi, juhtnööre, ettekirjutusi, teaduslikke juhtkirju Rumeenia spordi, eriti aga kergejõustiku levitamiseks.

Oppiva noorsoo ja noorte sportline kasvatus on koondatud eriosakonda. Noorte esivõistlused peetakse eraldi teistest kokkuleppel vastava ministeeriumiga.

Näiteks toome allpool möödunud hooaja paremad tagajärjed noortele: 80 mtr. — 8,8, 300 mtr. — 37,4, 1000 mtr. — 2:54, 3000 mtr. — 10:16, kaugus — 6,37, kõrgus — 167, kuul (5 kilo) — 13,36, ketas (kerge) — 33,68, oda — 50,80, 4×100 mt. teatejooks — 46,2.

Noorte rekordid on praegu järgmised: 100 mt. — 11,2, 200 mt. — 23,1. 400 mt. — 53, 800 mt. — 2:4,8, 1500 mtr. — 4:25, 3000 mt. — 9:46, 110 mt. tõkkeid — 17,2, ketas — 37,57, oda — 47,60, kaugus — 6,37, kõrgus 1.70, teivas — 3,10, kuul — 12,82.

Viimase kümne aasta jooksul on kergejõustik üldiselt väga tunduvalt edenenud ja rek. on löödud korduvalt ia suure eduga. 100 meetri rekord, mis 1921. a. oli 11 sekundit, on nüüd viidud 10,6 sek. peale alla. 200 mtr. rekord on langenud 23 sek. 22,2 sek. peale. 400 meetrit 54,2 sek. pealt 51,4 sek. peale. 800 meetril 2:8.2 pealt 2 minuti peale. 1500 meetril 4 min. 33 sek. pealt 4:13,4 peale. 5000 mtr. 17 min. 40,3 sek. 16:06

110 m. tõkkeid 17,3 pealt 16,3 peale; kuul 13.40 m. pealt 14.44 m. peale; ketas 40,80 pealt 46,36 peale; oda 48,10 m. pealt 57,34 m. peale; kaugus 6,22 pealt 6,75 peale; kõrgus 1,71 pealt 1,85 peale; teivas 3,05 pealt 3,72 peale.

1931 aastal on parimad saavutused: 100 m.: 11 sek. C. Csegezi; 200 m.: 23 s. Ghiur; 400 m.: 52 s. Cernavski; 800 m.: 2.2,4 Velcovici; 1500 m.: 4.13,4, Manea; 5000 m.: 16.18,0 Painate; 110 m. tõk.: 16,8 s. Csegezi; 400 m. tõk.: 1 min. Vitalyos; kuul: 14,43, Fritz; ketas: 42,48, Havaelt; oda: 57,84, Ciubaturu; kaugus 6,40, Csegezi; kõrgus: 1,73, Schupp; teivas: 3,48, Biro.

Kergejõustiku tase paranemisele teevad takistusi, et rahvusvahelisi võistlusi ei saa sagedasti korraldada ja samuti omi sportlasi saata välismaale.

Rumeenlased võtavad osa Balkani mängudest, mida peetakse juba alates 1919 a. ja kust osa võtavad Türgi, Kreeka, Bulgaaria, Jugoslaavia ja Rumeenia.

Möödunud sportlisel hooajal omasid rumeenlased Balkani mängudel 3 esimest ja 2 teist kohta.

R. F. A. alla kuulub ka naiste sportline juhtimine ja missugune sport viimasel ajal eriti levineb rohkesti.

Nende tase on ka suurelt tõusnud ja nii võib loota, et Rumeenia naised ei jää sugugi taha teiste rahvaste kaasõdedest.

Rumeenia püüab edasi jõuda korraliku, järjekindla sportlise kava süsteemi läbi.

Käsipallivõistlused 3. diviisis.

Möödunud nädalal lõppesid 3. diviisi Tallinna garnisonis asuvate väeosadevahelised korv- ja võrkpallivõistlused, millest võttis osa kuue väeosa meeskonnad. Esimesele kohale tuli nii korv- kui ka võrkpallis sidepataljoni meeskond, omandades seega diviisiülema rändauhinnad.

Ohvitseride malevõistlused Tallinnas.

22. jaanuaril algasid Tallinna garnisoni spordikomisjoni korraldusel garnisoni ohvitseride malevõistlused. Võistlusmänge peetakse ohvitseride keskkogus õhtuti ja neist võtab osa 10 ohvitseri.

Kuukiri „Eesti Kirjandus"

Ilmub iga kuu lõpul. Tegev ja vastutav toimetaja lektor J. V. VESKI. Toimetus: mag. P. Ariste (folkloor), prof. H. KRUUS (ajalugu), prof. A. Saareste (keel), kirjanik F. Tuglas (kirjandus). Väljaandja: Eesti Kirjanduse Selts.

KUUKIRI „EESTI KIRJANDUS" on määratud igale eestlasele, kes on huvitatud rahva kultuurilisest edust. Ta pole ajaviitelugemiseks, vaid rikastab lugeja teadmisi.

ARTIKLID on asjatundlikult kirjutatud, seejuures aga kergesti arusaadavad ja käsitlevad tähtsaid küsimusi kirjanduse, keele, rahvaluule, ajaloo, rahvateaduse, muinasteaduse, ühiskonnateaduse, filosoofia, kunstide ja kultuuriarengu aladelt.

ARVUSTISI ilmub igas numbris algupäraste ilukirjanduslikkude teoste, tõlgete ja teaduslikkude tööde üle. Neid arvustisi võib lugeja usaldada, sest sihilikud, ühekülgsed või asjatundmatud arvustised ei leia avaldamist.

KAASANDENA ilmub „Eesti raamatute üldnimestik," mis osutub eriti tähtsaks, sest ta sisaldab täieliku bibliograafilise ülevaate Eestis ilmuvaist raamatuist.

TELLIMISHIND 1932 a. on erakordselt odav ja kõigile kättesaadav: 5 krooni aastas, 2 kr. 50 s. poolaastas, 1 kr. 25 s. veerandaastas; üksiknumber maksab 50 senti.

Varemaist aastakäikudest on saadaval järgmised. XIII—XVIII (1918/19—1924) hinnaga 3 kr. 60 s., XIX—XXIII (1925—1929) hinnaga 5 krooni., XXIV—XXV (1930—1931) hinnaga 6 kr.; nahkköites 2 kr. kallim. Aastakäigud I—XII (1906—1917) on müügilt otsas; mõningaid üksiknumbreid on saada hinnaga 50 senti.

„EESTI KIRJANDUSE" VAREMAD AASTAKÄIGUD on hinnatavad kui väärtusliku ja mitmekesise sisuga mahukad köited, mis millalgi ei vanane, mille väärtus ajaga koguni kasvab ja mille võib omandada odavasti. Seepärast on ka kõik esimesed köited juba müügilt otsas.

Murdmaajooksu harjutus talvel.

See aitab luua värskust ning annab jõudu.

Murdmaajooksu harrastatakse meil vähe. Esivõistlused sel alal on päris nigelad. Jooksjad ei taha tulla välja, kuna pole saadud harjutada, ei olda „vormis". Vahest oleneb see ilmastikust, vahest ka inimestest, et murdmaajooksu alal meie sootuks maha jäänud oleme võrreldes teiste riikidega. Nii Pariisis korraldatakse jõulu pühade aegu iga-aastast murdmaajooksu, millest ka viimaste pühade aegu võitjaks tuli pariislane Rerolle. Jookstakse vaatamata ilmale ja maastikule. Sadagu vihma või lund, tulgu jooksa läbi lume, lörtsi või pori. Harjutatakse ja võisteldakse.

Talvisest murdmaajooksu treeningust ja selle headest omadustest kirjutab Shveitsi Spordileht:

Jooksmine on spordi algelisem ning loomulikum vorm. Juba kaugest vana-ajast harjutati jooksu mets- ja poolmetsrahvaste poolt. Veel tänapäevgi iga sportlane alateadvusliku sunduse tõttu ühel või teisel kujul harrastab jooksmist. Ilusamal ja loomulikumal kujul harrastatakse jooksmist murdmaajooksjate poolt, kes ei põrka tagasi külmale vaatamata täita oma kava.

On pühapäeva hommik. Kraadiklaas Zürichi mägedes näitab vahest 10 kraadi alla nulli. Orus magab linn kaetuna jäätanud suitsuga. Idapoolt roosakas joon vaevalt märgib päeva saabumist, kuid üksik maja metsaserval on täis elu. Soojas harjutusülikonnas, kergetes jooksukingades kogunevad jooksjad ülelugemisele. Siis ruttavad nad metsa, mis saladuslikult vaikib. Õhu värske külm, segatuna rikkaliku osooni lõhnaga paisutab nende kopse ning kiirendab südame lööke. Nende kehad ja vaimud sulavad harmoonilisesse üksusse.

Üle kivi ja palgi läheb jooks, padrikust ja võsastikust läbi; mööda üksikust metsamajakesest, üle allikate ja kraavide. Sihvakad kehad liiguvad müratult, nagu lendaksid nad üle külmanud maastiku. Samm muutub kiiremaks ja kergemaks, korrapärases rütmis töötavad südamed. Puud lõpevad otsa ning laineline maastik viib jooksjaid mäkke; siis jälle oru poole teed mööda ning võimsa hüppega üle allika.

Algava päeva esimeste kiirtega jätkub jooks kuusemetsas, kuhu päike saadab valguse mere. Vaatamata külmale metsas oleva kaevu juures võetakse riidest lahti, otsaesine ja vabanev rind jahutatakse külma veega ning siis jätkub metsik jooks. Nüüd liiguvad jalad veel kiiremalt, hingatakse kiirelt. Käed ja puusad oma liikumisega toetavad kogu keha. Harjutus hakkab lõpule jõudma. Maastik muutub raskemaks. Kuusekäbid, puujuured ja sügavad vankriroopad raskendavad jooksmist. Mets on lõppenud. Vabal kõrgustikul peatub jõuk. Koht on eriti soodne hingamisharjutusteks ning jooksjad peavad siin oma „hommikupalvet". Jooksjad heidavad vastumeelse pilgu eemalpaistva linna peale. Nemadki peavad pöörduma tagasi äripäeva ellus; kuid nende jooned on karastatud ja värskendatud energia ajab minema kõik elutakistused. Kogu inimene on täitunud uue eluenergiaga, tugevndatud ning soomustatud eelolevaks eluvõitluseks.

Nurmi kodumaal.

Üks endistest Soome minjstreist ütles kord: „Soome on oma kuulsuse ning populaarsuse eest tänu võlga oma sportlastele".

Ja tõepoolest on Nurmi nimi tuntuim kõige maailma kuulsusega sportlaste nimede seast.

See põhjamaa 3 milj. rahvas, kes elab kivisel maapinnal, karedas kliimas nautides ainult lühikest suvet; see rahvas, kes juba põlvest põlve harjunud võitlema loodusega oma olemasolu eest, selle rahva pojad tõid oma isamaale kuulsust ja lugupidamist spordiga, nii et praegu tuleb selle rahvaga arvestada terves maailmas.

Purjetamine, aerutamine, merel ja jõgedel, kalapüük ja suusatamine tärkasid ise endast kui liikumise abinõud ja omasid varsti kergelt regulaarse spordi ilme.

Soomlaste võidud olümpiaadidel, nagu 4 k. Stokholmis ja Antverpenis ja 2 k. Pariisis ning Amsterdamis andsid neile nime, mis neid tunnustab parimaks sportrahvaks.

Et Soome kaitseväes ning politseis sport kõrgel tasapinnal seisab, siis muidugi mõjub see suurel määral ka üldise rahva elu peale ja nii mitmedki head tagajärjed on oma algatuse sealt saanud.

Juba iseloomustav on see fakt, et aastal 1918 organiseeris Soome sportiv noorsugu enda keskelt armee, kes kindlustas soomlastele iseseisvuse ja andis neile võimaluse ennast kujundada vabariigiks.

Soome kehalise kasvatuse traditsioonid kõnelevad juba kauast ajast ja kes teab, on ehk võib olla kõige vanemad Euroopas, sest juba vaneim ülikool Turkus, on oma asutamise päevast 1640 a. saadik tegemist teinud kehalise kasvatusega ja 1650 a. omandas endale spordivälja propageerides seal jalgpallimängu.

Suusatamine on tuntud Soomes juba 3000 a. enne Kr., sest sõna „suksi" tuleb Soome keeles ette juba selles vanemais epohis.

Soomes on kolme liiki suuski: „kajaanid" (üldised tarvitamisel, normaal tüüp), „ülitornio" ja „haapavesi".

Soomlased valmistasid lamedal maapinna jaoks spetsiaal lõikega kitsad ja pikad suusad ja on tasase maa tehnika loojad.

Üheks tähtsaks sportsündmuseks Soomes on iga-aastane võistlus Oulus ja „Põhjamaa talvised mängud", missugused aset leiavad iga 4 aasta tagant Rootsis ning kus võitjaiks on, alates 1901 a. saadik alatasa soomlased.

Väga populaarseks on Soomes saanud võimlemine, mida aetakse „rahva meetodi" Heikla järgi.

Pr. Elin Kallio loos ja organiseeris Soome naiste võimlemise. Koolides tehakse võimlemist kõige vähem 2 tundi nädalas, vaatamata rea teistele sportimistele.

Kalapüük on saanud suure menu osaliseks, mida aetakse seal kui sporti. Kalapüügi võistlustel Soome konkureerib Norraga. Nendel originaalsetel „kohtamistel" tulevad tihti juhused ette, kus mõni püüab kala, kelle kaal ulatub kuni 40 naelani.

Joon füüsilistele võistlustele on sarnane eestlastele ja ungarlastele. Kreeka-Rooma maadlus on Soomes juba ammu enne Ameerika „catch as catsch can'i" tuntud.

Peale võistlusi läheb iga võistleja sauna, millega soomlane nii harjunud, et isegi olümpiamängude ajal Pariisis ehitati neile eraldi selleks otstarbeks saun.

Iga päris soomlase hingeks on saun. Saun on selle maa rahvale nii tähtis ja armas, et on isegi väga tabav ütelus selle kohta olemas, et „saun on ainuke rõõm vaesele".

Soome geograafiline asend võimaldab neile ideaalseid väljavaateid yachtingule. Neil on vähemalt 25 jahtklubi, mõned neist kuuluvad töölistele.

Soome jahid võtavad osa „Oneton Cup" ja „Gold Cup'i" võistlustest. Kõige populaarsemaks klassiks on 6-mtr. jahtide omad.

Soomlased, kes on tuntud kui laevade konstruktorid, on samuti ka head sportpaatide ehitajad.

Tänapäeval on suurt poolehoidu leidnud rahvamäng „pesapall", mida esimene kord sinna toodi 1917 a. Lauri Pihkala poolt ja mis nüüd on saanud üldiseks mänguks koolides, maal ja sõjaväes.

See on kombinatsioon vanadest rahvamängudest, arendab jõudu, vastutust, distsipliini ja on heaks treeninguks kergejõustiklastele.

Juudid peavad olümpiamänge.

Kevadel peetakse Palestiinas esimest üleilmlist juudi olümpiaadi. Senini on üles annud riigid: Ameerika Ühisriigid, Argentiina, Austria, Austraalia, Belgia, Brasiilia, Bulgaaria, Egüptus, Eesti, Hollandi, Kreeka, Inglise, Jugoslaavia, Lõuna-Afrika, Läti, Leedu, Poola, Palestiina, Prantsuse, Rumeenia, Saksa, Schveits, Süüria, Soome, Tuniis, Tshehho-Slovakkia, Ungari.

Ameeriklased kiiruisutamistel.

Võistlused kõiksugu maadele.

Newburghis peeti ameeriklaste vahel kiiruisutamise võistlusi, et kontrollida meeste võimeid enne olümpiamänge. Jooksi aga isesuguseid maid, millega saavutatud tulemuste võrdlemiseks Euroopa omadega tuleb teha pikka arvutlust. Parimaks meheks pikematel maadel oli Irwing Jaffee, kes 1924 aastal üllatusi pakkus Chamonix's peetud võistlustel. Tagajärjed olid:

220 yardi: Günther — 18,6; Allan Potts; Deitz.

440 yardi: Potts — 36,6; O'Neill Farrel; Ray Murray.

880 yardi: Irwing Jaffee 1.23,8; Bert Taylor; Günther.

1 miil: Jaffee — 3.17,0; Delhier, Ed. Wedgie.

3 miili: Jaffee — 9.31,0, Bialis, Delhier.

Maailmarekordid tõstmises.

Rahvusvaheline Raskejõustiku Liit kinnitas 31. detsembril 1931. a. uued maailmarekordid, mis seati möödunud hooajal üles.

Tervelt 14 maailmarekordi leidsid parandamist.

Esikohal seisab ikka Austria oma 13 rekordiga, temale järgneb Saksa 8 ja prantsuse 5 rekordiga. Uutest maailmarekordidest langeb 8 kahe ja 6 ühe käe tõstele.

Uuteks maailmarekordimeest. on Lachmann (Austria), Deutsch (Saksa), Rivière (Prantsus), Riess (Saksa), Janisch (Austria), Ismayr, Bührer (Saksa) Youssef, Arata, Anvar ja Nosseir (Egüptus).

(Raskused on toodud kilodes).

Rebimine vasakuga

Raskekaal: Riess (Saksa)	95
Poolraskekaal: Gietl (Saksa)	87,5
Keskkaal: Hipfinger (Austria)	85
Kergek.: Aeschmann (Schveits)	77,5
Sulgkaal: Rivière (Prantsus	70,5

Rebimine paremaga

Paskekaal: Rigoulot (Prants.)	101
Poolraskekaal: Deutsch (Saksa)	92,5
Keskkaal: Lachmann (Austria)	90
Kergekaal: Haas (Austria)	85
Sulgkaal: Stadler (Austria)	75

Rebimine kahega

Raskekaal: Rigoulot (Prantsus)	126,5
Poolraskekaal: Hostin (Prants.)	118
Keskkaal: Ismayr (Saksa)	112,5
Kergekaal: Haas (Austria)	105,
Sulgkaal: Janisch (Austria)	95,5

Tõukamine vasakuga

Raskekaal: Gaessler (Saksa)	101
Poolraskekaal: Bierwirt (Saksa)	100
Keskkaal: Bührer (Saksa	100
Kergekaal: Jaquenoud (Schveits)	92,5
Sulgkaal: Rosinek (Austria)	84

Tõukamine paremaga

Raskek.: Hünenberger (Schveits)	113,5
Poolrk.: Hünenberger (Schveits)	107,5
Keskkaal: Haas (Austria)	112,5
Kergekaal: Haas (Austria)	107,5
Sulgkaal: Rosinek (Austria)	92,5

Tõukamine kahega

Raskekaal: Nosseir (Egüptus)	167
Poolraskekaal: Hostin (Prantsus)	153
Keskkaal: Hipfinger (Austria)	142,5
Kergekaal: Haas (Austria)	135
Sulgkaal: Anvar (Egüptus)	122,5

Surumine kahega

Raskekaal: Schilberg (Austria)	133
Poolrk. Psenicka (Tschehhosl.)	111
Keskkaal: Arafa (Egüptus)	106
Kergekaal: Youssef (Egüptus)	101
Sulgkaal: Couca (Itaalia) ja Woelpert (Saksa)	92,5

Veel hiljuti seisis rebimine vasakuga rekord Luhaääre nimel tagajärjega 90 kg., kuid nüüd see viimane rekord on ka ületatud.

SONJA HENIE, võitmata iluuisutaja, kellele ennustatakse tugevat konkurentsi ameeriklannadelt. Euroopa meister 1932.

Thunberg ja Lake Placid.

Ameerikas peetavatel taliolümpia mängudel kiiruisutamise võistlustel osavõtjad ei jookse endise korra järele paariviisi, vaid kõik korraga. See võib võistluste tulemuste peale avaldada suurt mõju. Maailma praegusaja parim kiiruisutaja soomlane Clas Thunberg, kes kaks nädalat tagasi tuli Euroopa meistriks, seletab, et ükskõik, kui heas vormis Lake Placidis ka ei ole, kiiruisutamises võib seal võitjaks tulla võistluste kõige nõrgem mees, kui viimasel korda läheb teha ainult mõnekümne meetrilist äkilist spurti ja on viimase sirge alul saanud omale kas taktikaga või ka ainult kogemata hea positsiooni.

Enne Thunbergi väljasõitu Davosi Shveitsis peetavatele Euroopa esivõistlustele kiiruisutamises oli kogu Soome rahvas kindel selles, et tema lemmik sealt otse jätkab sõitu taliolümpiamängudele. Aga siis juhtus see, mida juhtivad spordimehed olid juba kartnud. Thunberg tuligi Davosist otse koju tagasi ja asus Helsingis oma äripäevatöö juure.

Mispärast nii sündis, seda küsib mõnigi. Thunberg on nüüd annud selles asjas oma seletuse, millele mitmed Soome suurimad spordiajakirjanikud tähelepanu juhtisid juba mineval suvel. Lake Placidis tarvitatakse kiiruisutamises nimelt ühisstarti, mis teeb uisuvõistluse samaks taktikamänguks kui jalgrattasõidu radavõistlused. Kui Ameerika uisutajad Chamonix ja St. Moritzi taliolümpiamängudel olid sunnitud võistlema Euroopa paarisstardi süsteemi järele, siis nüüd nad nõudsid, et Lake Placidis tuleb tarvitada Ameerika ühisstardi süsteemi. Sellega leppisid Norra ja Soome, Euroopa juhtivat maad kiiruisutamise alal, juhtivad maad kiiruisutamise alal, Viini kongressil.

Aga see ühisstardi süsteem on äärmiseni arenenud taktikamäng, kus head mehed harilikult päris hea meelega peetakse „kotis" ja niimoodi võivad nõrgad mehed äkilise spurdiga viimasel sirgel lahendada mängu oma kasuks. Ka ei taha keegi asuda vedamisele, sest teised püsivad päris imekergelt vedaja kannul ja lõpuspurdis on tagumisel mehel ikka rohkem jõudu, et mööduda eelmisest.

Tänavu talvel on norralased mitu korda proovinud ühisstardiga võistlusi pidada ja konstateerinud, et nendes rippumistaktikaga võib saada omale päris uskumatu häid tagajärgi. On ka uisutatud maailmarekorde niisugustes olukordades, kus see muidu oleks päris võimatu. Norrast on maailmale ja ka selle lehe veergudele levinénud uudis, et Ballangrud olevat 10.000 meetril saanud ühisstardiga võistlustel tagajärjeks 16.46,4 min. See oli siiski viga, sest hiljem on ajamõõtjate kontrollimisega tõendatud, et tagajärg on olnud 17.46,4 min.

Aga siiski. Thunberg ei tahtnud teistkordselt anduda taktikamängu ohvriks ja jäi olümpiamängudelt ära. Tema on nimelt ükskord juba käinud Ameerikas ja teab, mis seal parimate meestega võib juhtuda. Võistluste tagajärg oleneb koguni juhtumisest. Sellepärast on ka huvitav näha, kuidas seal norralased ja üks soomlane, Blomqvist, õnnestuvad.

Olümpiamängude järele peetakse Ameerikas maailma esivõistlused, kus tarvitatakse Euroopa paarisstardi süsteemi. Aga Thunberg seletab, et sinna ka ei maksa minna. Sest ameeriklased, kui nemad juhtuvad olümpiamängudel võitma, kuidagi ei anna eurooplastele revanshivõimalusi. Nemad lihtsalt ei võta maailma esivõistlustest osa, vaid lähevad, nagu juba ka Soomele on teatatud, olümpiamängude järele turneele Ameerikasse ja Kanadasse oma reklaamabinõu tiitliga: „olümpiavõitja". Teistele jäetakse võimalus maailmameistri tiitli võistlustest osa võtta. See ei puutu enam neisse, ja kui nemad on ära, siis ei puutu see ka kogu Ameerika rahvasse.

Thunbergil on ka sellest kogemusi. Kui tema oma Ameerika turneel kord kaotas „kotitaktikaga" Ameerika Moorele, viimane selle järele kartis Thunbergit kui katku ning Thunbergil jäi revansh igavesti saamata. „Thunbergi võitja" oli Moorele kallis tiitel. Selle järele temagi ei võtnud vastu kõigi ameeriklaste seltskonda, vaid otsis võistlusi, kus teised osavõtjad olid peaaegu vastalgajad.

Siin on need põhjused, miks Thunberg on jäänud ära taliolümpiamängudelt kiiruisutamises Lake Placidis 1932. a. Aga kas ta jääb ära ka maailma esivõistlustelt, seda ei või teada keegi, enne kui esivõistlused on alganud ja Thunberg on ilmunud stardijoonele või jäänud ilmumata.

Kaljo Kotkas.

Kaitseorganisatsioonide suusatamise esivõistlused Tartus.

Käesoleva hooaja kaitseväe, kaitseliidu, piirivalve ja politsei ühised suusatamise esivõistlused kavatseti esialgu korraldada Elvas, kus maastik soodne nüüdseaja moodsa murdmaasuusatamise võistluste pidamiseks. Nagu asjaomastest ringkondadest kuuleme, kavatseda II diviisi spordikomisjon, kui võistluste tegelik korraldaja, võistluste paigaks siiski Tartu valida, põhjendades oma valikut seega, et Tartu pakkuda soodsamaid korteri võimalusi. Peab silmas pidama, et viimastel aastatel on suusatamine ja võistlused lamedalt maastikult tunginud rohkem mitmekesisesse mägisesse maastikku. Eriti tuleks kaitseorganisatsioonidel, kus suusatamine rohkem liikumisabinõuna harrastamist leiab, sellega arvestada ja murdmaasuusatamisele vastavat kohta mitmekesise maastikuga valida. Ja seks on Elva eriti soodne. Korraldades võistlused Tartus, kus maastiku olud ei vasta eelpool nimetatud nõuetele, oleme jõudnud suusaspordis tasemele, kus asusime aastat kümme tagasi. Et seisukord täielikum, tuleks korraldajatel võistluspaigaks märkida paari-kolme kilomeetrine ring, piiratud lipukestega, nagu meil mälestused on varemaaegade suusatamise võistlustest!

J. V.

Kilde Tartu sportlisest mullust.

Möödunud aastal kihas ilusatel talipäevadel Tartu Toomemägi tihti suusatajaist, kes siin harjutasid igasuguseid mägisõidu kaari ja hüppeid. Treneerisid instituutlased ja lihtsurelikud suusatajad küll omapead, küll soomlase Sipala juhatusel. Soomlane oli mõnegi algaja trikkidest vaimustatud, kaugeltki aga mitte sedavõrd, kui nendest põlvepikkustest agulipoisikestest, kes tünnilaudadel (!) vanameistri enesegi vigureid järele aimasid ja Tartu suuskuritest oma sõnade järele kõik telemarkid ja kristjaaniad „kihvtimalt maha sõitsid". Kui üks poisike algelistel suuskadel anatoomikumi vastasolevast järsust mäest alla sõitis, teel kaks korda saltot lõi (vist küll vastu enese tahtmist), siis ruttu end püsti ajas, mõnemeetrilise hüppe tegi ja üle tänava lendas, kus juures ta peaaegu ühe auto alla pidi jääma, siis Sipala viskas poisile „viis pihku" ja palus teda, vana soomlast meeles pidada, kui poisu tulevikus maailmarekordi hüppab.

*

Suvel peeti kino „Apollos" „sembiunaati". Teiste „maailmameistrite" seas viibis siin ka Irsa, kes vabal ajal luusis mööda Tartu tänavaid ja demonstreeris rahvale oma heroilist olemasolu, arvates, et temasarnast meest tartlased ei näegi igapäev. Suur aga oli mehe kohkumine, kui ta ühel päeval raekoja ees kohtas pastor Treumanniga, kes parajasti oma 12-puudalist kogu vedas volikogusse. Õhtul kurtis Irsa ühele ametvennale:

„Kurat teab, mis mehemürakaid nad meile viimaks vastu ei pane. Täna nägin maadlejat, kes kaalub rohkem, kui minu perekond".

*

Läinud aastal pandi Tartu koolides sport koos kino, huulepulga ja paberossidega vande alla. See tähendab, koolipoisid sportida ikka võisid, kuid pedagoogide valvsa silma all. Sest spordiseltsides õppivat poisid ainult halbu kombeid. Hüva! Hakkas siis ühes keskkoolis võimlemisõpetaja sporditunde andma ja kooliõuel kergejõustiku treeningut tegema.

Võetakse käsile kaugushüpe. Pedagoog seletab, mis asi see niisugune kaugushüpe iseenesest on ja kuidas seda tuleb teha. Tuleb võtta hoogu, hingata kops värsket õhku täis ja siis püüda end visata ikka võimalikult kaugele. Esimene jünger hüppab nii umbes 5 meetrit, kuid saab laita. See ei olevat olnud kellegi hüpe, poiss raisanud asjata jõudu liiga kõrgele hüppamisega ja üldse ei oskavat tarvitada seda õiget Osborne stiili. Ja unustanud muide ka kõige tähtsama asja: kui hakkad maa ligi jõudma, siis püüa anda kehale veel uus hoog ja nii meetrit kaks end kaugemale „nõksutada". Kanju ainult, et koolipapa ise säärast „stiili" ei osanud tarvitada.

Ning edasi koolipapade näpunäiteid, mida võiks iga sportlane omale kõrva taha kirjutada.

„Kui hüppate kõrgust, siis ärge üldse vaadake, kui kõrgel on latt. Vaade olgu sihitud otse taeva ja kätega tehtagu liigutus, nagu tahaks pilvest kinni haarata ja end üle lati vinnata".

„Kiirjooksus tuleb püüda ikka vastasest ette jõuda".

„Pikamaa-jooksus seevastu tuleb hoida konkurentide selja taha, sest kes alguses on taga, see lõpus on ees".

*

Käre mees on võimlemisõpetaja Kalamees. Kui üks koolipoiss kord väga ärevalt ta juurde ilmus midagi kaebama, siis Kalamees käratas: „Kui te minuga räägite, siis olge vähemalt vait!"

Kah tark lause!

*

Suurt elevust tekitas kirjanik-sportlase Schützi algatus, asutada kirjanikkude spordiklubi. Ja kuna selle klubi programmist keegi veel midagi ei teadnud, siis arvati, et boheemlased hakkavad nüüd kohvikus sulepeadega oda heitma, kohvi tassidega ketast pilduma ja tulevikus omavahelisi rohkeid tüliküsimusi poksikinnaste abil lahendama.

Muide Schütz on vist ainus tartlane, kes imelapse Sule rekordist just suures vaimustuses pole. Sest ka Schütz on odaheitja ja seni armastas ikka kõneleda, kuis ta Roomas kord esikoha välja viskas. Ja mõnules mitu aastat Mussolini-maa loorberitel.

*

Kord sügisel harrastanud ühel õhtul suurkaupmees Jänes, linnapea Luik ja veel mõned Tartu suurused koronat. Äkki aga läks ruum pimedaks mingi elektrijuhe rikke tõttu. Mehed ootavad mõne minuti, et aga valgust ei tule ,otsustatakse mängida pimedas. Kes oma võrku kõige rohkem litrid jõuab lüüa, see on võitnud. Algab summimine ja hirmus plagin. Kui viimaks valgust saadi, selgus, et võrkudes pole ainust kettakestki — kõik olid taotud kapi alla ja toapõrandale laiali. Sellest peale läks Tartus moodi sellane koronapimesikk. Ainult selle vahega, et mängijal, kelle kord lüüa oli, silmad kinni seoti.

*

Lõpuks lugu Rähnast. Kui ta kord poisiklutina oli üle plangu spordiväljale turninud võistlusi jälgima, tabas tolleaja sprinter Wiera mehikese otse kuriteolt. Wiera oli just enne seda võitnud 100 m. jooksu ja tulnud nüüd siia plangu varju pükse jalga tõmbama. Vedas siis poisi kui turunarri üle spordiplatsi ja tõstis ta siis teisele poole väravat. Rähn aga vaatanud Wierale vihaselt otsa ja sõnanud: „Sulle kuradile teen siiski sajas meetris varsti ära!" Kui mõni aasta hiljem Rähn esimest korda võistlustel startinud ja Wiera ta selja taga nagaanist käraku teinud, siis Rähn kohkunud: „Mine tea, ehk tuli kuradil vana lugu meelde."

Kuue maailmarekordi ajalugu.

Jules Ladoumègue.

II.

INIMENE MÕTLEB, JUMAL JUHIB...

Võitnud 1500 meetri maailmarekordi, olin suuresti rahuldatud. Eriti sellepärast, et kiirustasin oma hooaja lõpetamisega ja minu saavutus kroonis seda väärikalt. Võidupäeva õhtul heites magama veidi hiljem harilikust, kui olin lahkunud sõpradest kes jagasid minuga mu rõõmu, mõtlesin enne uinumist oma võidu tagajärgedele. Kahtlemata ilmub mu nimi ja pilt paljuis ajalehis, mind külvatakse üle ülistustega. Olgu nii! Kuid siis, kuhu see mind viib? Unistasin kaugetest välismaa reisidest, mis mulle ehk võimaldab mu maailmarekordlase tiitel. Kas mind sinna volitatakse? Kas ei ole takistusi samapalju kui shansse?

Nüüd oli oktoober. Kes teab, kas kujuneb tulevane hooaeg sama hiilgavaks kui äsjalõppev? Kavatsesin abielluda käesoleval talvel. Kas ei riskeeri ma selle sammuga kaotada palju ahvatlevaid saavutusi? Jäin viimaks magama, murdnud nõnda hulk aega pead ja vallatud vaheldumisi rõõmust, rahutusest ja kahtlusist.

Argates järgmisel päeval, tundus kõik juba selgem. Heitnud pilgu ajalehile, kus kõneldi minust, tundsin end õnnelikuna ja mõtisklesin: „Nüüd, vanapoiss, Jules, oled küllalt teinud selleks aastaks. Pole midagi paremat, kui puhata võidul. Riputa oma kingad varna mõneks nädalaks. Jäta kuiv treenimisväli ja mõtle korraks teistele asjadele!"

Ent, inimene mõtleb, jumal juhib! Samal päeval vestluses seltsimeestega kõneldi umbes järgmist:

— Jules, mida sa nüüd kavatsed teha?

— Puhata.

— Leidsid paraja momendi? Jätad siis pooleli, kui oled parimas vormis?

— Mis ma siis teie arvates peaksin tegema? Hooaeg on lõpul.

— Võib olla mitte sulle. Pead saavutama maailmarekordi kilomeetri pealt. Kasuta ära. Vast kahetsed muidu hiljem suuresti, et õigel ajal ei haaranud härjal sarvist.

Mulle meelestusid sel hetkel möödunud öö kahtlused. Kas saavutan tulevail aastail veel tänavuse aasta vormi?

RASKE KATSE LYONIS.

Hiljem kõnelesime teistest asjadest. Ma ei tulnud enam tagasi sellele kõneainele lootuses, et see mind vähe vaimustav ettepanek vaibub unustusehõlma. Ma ei eksinud aga, et sellest hetkest peale minu jooks kilomeetri maailmarekordile oli otsustatud. Peatselt sain kutse Lyoni. Võtsin selle vastu, tahtes peamiselt pääseda välja pealinnast järgmiseks pühapäevaks. Kuid Lyoni jooksu korraldajail oli sama idee, mis minu seltsimeestel Pariisis päev peale 1500 meetri maailmarekordit. Nad kutsusid mu kilomeetri jooksule. Peavastaseks mulle seal oli Sera Martin. Tundsin end uuesti paisatuna sündmusse, mida ei teadnud ajmata ette.

Ilm oli muutunud eriti halvaks. Kaks päeva enne võistlust oli vahetpidamatult sadanud vihma. Seal pigem paterdati mudas, kui joosti. Jooksurada oli halb nagu küntud põld. Nähes seda ja kuuldes, et korraldajad ilma minu teadmata olid jooksu kuulutanud maailmarekordi purustamiskatseks, keeldusin jooksmast, lubades demonstreerida vaid lihtsat näitejooksu. Tundsin end tõesti füüsiliselt väga halvas seisukorras ja teadsin, et oleks publiku narrimine kuulutada see jooks maailmarekordi purustamiskatseks.

Ettepaneku võistelda Sera Martiniga võtsin siiski vastu. Mul oli halb tulemus, võitsin teda kergelt väga keskmise ajaga 2.33,6.

Pöördusin tagasi Pariisi palju enam väsinud kui tavaliselt. Olin nähtavasti halvas seisukorras. Ma ei kahelsenud tol korral, et loobusin kavatsusest korraldada Pariisis eriline võistlus kilomeetri rekordile.

MAAILMAREKORD KILOMEETRILT.

Kõik kujunes samuti nagu mu 1500 meetri rekordiga. Järgmisel neljapäeval, lehitsedes üht spordiajakirja, leidsin sellest, et kolm päeva hiljem mul tuleb rünnata teist maailmarekordi. Juba kaua aega ma ei olnud tunnud end füüsiliselt nii mahalööduna kui nüüd. Protesteerisin energiliselt. Kuid kõik vajalikud ettevalmistused olid tehtud ja mind püüti veenda viimase argumendiga: „Tee seda ometi veel kord oma klubi heaks. Oieti sa pole veel kuigi palju jooksnud sel hooajal". Nõnda lasingi endale „augu pähe kõnelda", saavutades vaid seda, et kuulutataks vaid prantsuse rekordi purustamiskatsest.

Nõnda sündiski.

Ilma vähimagi treeninguta sooritasin viimase jooksu võistluse päeva eelõhtul. Olin suuresti üllatatud, konstateerides, et olin taas saavutanud endise vormi. Asudes järgmisel päeval jooksurajale, olin nii siis küll kaugel sellest kindlusest, mida tundsin 1500 meetri jooksu puhul, kuid juba palju vähem mures võistluse tulemuse pärast. Ja nii siis, kui mu noor kaasvõistleja Morel kohe peale starti hakkas jooksma kõigest jõust, ma ei mõelnudki järgida talle. Eelistasin targalt sammuda Kelleri eeskujul. Alles 350 meetrit enne lõppu ärkasin järsku: „Miks ei sammunud ma kiiremini?" küsisin iseendalt. Ma ei tunnud tõepoolest, absoluutselt mingit väsimust. Sellest hetkest peale jooksin kiiremini mu tavalistest lõppjooksudest.

800 meetri möödumisel mulle kuulutati aega, mida ma siiski ei suutnud tähele panna. Kuid tundsin instinktiivselt, et siit peale on rekord minu kanda.

Jätkasin korrapärast jooksu ja arvasin, et olen võitnud Peltzeri rekordi kõige enam mõne viiendiku sekundit. Ma polnud aga vähe üllatunud, kuuldes, et olin sooritanud selle jooksu 2.23,8, Saksa meistri 2.25,8 asemel. Oleksin teadnud, et olin nii heas vormis, ma poleks tõepoolest oodanud viimase 350 meetrini, et teistest ette jõuda.

Kahetsus kestis vaid vähe aega. Põhimiselt olin endaga rahul. Miks peaksin teesklema võltsi tagasihoidlikkust, väites vastupidist?

Veetsin talve parimas optimismis. Hulgaks ajaks loobusin täielikult treeningust, sest abiellusin.

ÕNNETUSTE SEERIA.

Lootsin võita järgnevat hooaega rõõmsal meelel ja julgesti. Kuid pidin tooni madalamale laskma kohe juba sportlise hooaja algades. Oli peatselt selge, et meistri populaarsuse kasvades järkjärgult vastavalt suureneb ta kadestajate ja vaenlaste arv. Selle asemel, et mulle mu ülesandeid kergendada, taheti hävitada mu kõlblist julgust, kuna mu jalad ei keeldunud hankimast mulle uusi võite. Ah. Kui oleks võidud uneajal tulla ja lõigata läbi mu jalge lihased. Minu vastu alustati sõjakäiku, mille eesmärgiks oli mind lasta saada professionaaliks, s. o. takistada mind siit peale jooksmast. See sihilik ja saamatu sõjakäik mõjutas mind palju ja rikkus mu meeleolu.

Nagu ikka üks õnnetus toob kaasa teise, tabas mind varsti raske löögina mu onu ja kasuisa surm, keda armastasin väga.

Kõik need õnnetused ja pahandused tabasid mind nii tugevalt, et haigestusin.

Kaotasin lootuse, et 1931 aastal saavutan tagasi 1930 a. vormi. Aeg oli tublisti edasi jõudnud ja ma ei olnud veel alustanud korrapärase treeninguga.

VÕIDAN TAGASI ENDISE VORMI.

Sellegi poolest hakkasin jälle vaikselt kängitsema jalgu. Fakt, mis pani mind jahmatama, oli et märkasin end kiiresti taas saavutavat ennatusi. See kui ka aeg, mille jooksul sooritasin treeningud, juuni lõpupaiku, viis mind mõttele, et ma polnud kaugel hiilgavast vormist. Kindel olles eelmise hooaja kogemustele, püüdsin seda vormi tõestada mõninga uue saavutusega jooksus. Sel ajal ühtlasi mõtlesin palju tuhande meetri rekordile. Tuleks pingutada kõik jõud, et kinnitada seda suurepärast rekordit. Kuid enne oli siiski mõistlikum sooritada esialgu kergemaid katseid. Parem oli ühtlasi ära oodata septembri lõppu. Aeg, mil alati olen parimas vormis. Tahtsin siiski eestkätt rünnata 2 kilomeetri rekordit. Oleksin võinud selle asemel, et võistelda selle vahemaa peale, katsetada pooletuhandega, siis 1000 yardiga, arvestuse varal, et treenides lühemate vahemaadega suureneb edasijõud kiiruses, mis eriti tähtis, võiduvõimaluste omandamisel 1609 meetrile; viimase pidin kindlasti omandama, kuna mul juba oli maailmarekord 1500 meetrile. Ma ei teinud seda siiski kahel põhjusel: esiteks ma ei tahtnud, et mu sõber Sera Martin kaotaks oma 800 meetri rekordi. Teiseks usun, et kui keegi valmistab end ette 1500 meetri jooksule, oleks ekslik ühtlasi jooksta 800 meetrit. Tahtes kindlustada kiiret kuid ühtlast sammu, eelistasin jooksta pikemaid vahemaid.

2000 MEETRI REKORD.

Nii siis, tundes end juuni lõpul suurepärases vormis, polnud mingit raskust saada mind kolmandat korda kindlaksmääratud tunnil võistlema maailmarekordi peale.

2. juulil ilmusin starti, kaunis kindel enesele, sihiga jõuda võimalikult kaugele.

Täitsin selle nõiõelda tähttähelt. 2000 m. rekord purustati ilma ajaloota, tänu ühtlaselt püsivale jooksu sammule. 2000 meetrit on kaugel sellest, et olla klassiline vahemaa, sellegi poolest usun, et 5.21,8 on ta sama raske võita kui teisedki.

Mu eneseusaldus oli suuresti tõusnud esimeste võistluste kestes. Hakkasin harjuma maailmarekordidega; tundsin end selle laadiga niivõrd harjuvat, et maailmarekordid muutusid mu eesmärgiks. Ma ei kõnelenud seega enam vähimatki vastu ega ilmutanud opositsiooni, kui mulle soovitati teha katset 2000 yardi maailmarekordi omandamiseks, samuti olin nõus jooksuga, mille pidin sooritama Stokholmis kümme päeva peale kahe kilomeetri maailmarekordi omandamist. (Järgneb.)

J. Ladoumègue

Dr. OTTO PELTZER,

kellelt J. Ladoumegue lühikese ajaga röövis maailmarekordid.

Täielikum spordiäri Eestis
KAUBAMAJA
„SPORT"
Tallinn, S. Karja 18.
Kõnetr. (2)23-00
soovitab kõige soodsamate hindadega
Talviseks hooajaks:
Suuski svütreid
uiskusid mütse
tõukekelke kindaid
sporikelke sääri
lastekelke salle jne.
A/S. „Union" suusasaapaid

Kuidas mängitakse ja juhitakse jäähoki võistlust.

Rahvusvahelise jäähokiliidu jäähoki määrused.

II.

B. Ajamõõtjad.

§ 56.

Kahte ajamõõtjat määrab vahekohtunik. Niivõrd kui see võimalik, ei pea kumbki kuuluma osavõtjate meeskondade hulka või kumbagist meeskonnast võetud üks. Kui pole võimalik saada erapooletut ajamõõtjat või isikuid selleks meeskondadest, siis tulevad ametlikud ajamõõtjad määrata maast, kuhu kuulub korraldav selts.

§ 57.

Nende ülesanne on vahekohtunikule vilega, kella või kongiga teatavaks teha mängu lõppu või vaheaega.

§ 58.

Algvilega ja ketta mängu viskamisega panevad nad omad kellad käima.

§ 59.

Nad peatavad omad stopperkellad mängu katkestamisel, kui neil pole kasutada kellasid peatustega. Mängu katkestamiste puhul arvavad nad kõikide mängukatkestuste ajad mänguajale juure.

§ 60.

Kolm minutit enne vaheaja lõppu annavad nad seda vahekohtunikule teada. Kõik vaielused nende vahel ajamõõtmise asjus lahendatakse otsekohe vahekohtuniku poolt mõlemi poole ärakuulamise järele.

D. Karistusaja mõõtjad.

§ 62.

Vahekohtunik määrab ühe ajamõõtja (kui see on erapooletu, vastasel korral kaks, kumbagi meeskonna jaoks ühe), kelle eriülesandeks on arvestada üksikute mängijate aegu, mis vahekohtuniku poolt karistuseks määratud.

§ 63.

Karistuse aeg tehakse teatavaks vahekohtuniku poolt.

§ 64.

Karistusaeg hakkab lugema sellest silmapilgust, kus karistatud mängija end möllib ajamõõtja või mõõtjate juures.

§ 65.

Kõik mängu katkestused arvatakse kõrvaldatud mängija karistusalale lisaks, nagu mängu enese juures.

§ 66.

Kõrvaldatud mängijale võimaldatakse ajamõõtja poolt mängu minna alles peale kogu karistusaja möödumist.

§ 67.

Kõrvaldatud mängija asemel võib varumees ainult siis mängu minna kui karistusaja möödumisel tekib mängu katkestus.

§ 68.

Kui vaheaja alguseks mõne mängija karistusaeg veel möödunud ei ole, siis arvatakse järeljääk järgmise mänguaja sisse. Kuid iga karistus lõpeb võistlusega, ega tohi arvesse tulla mõne järgneva mängu pidamisel.

§ 69.

Kõik vaielused mõlemi karistusajamõõtja vahel lahendatakse vahekohtuniku poolt peale mõlemi poole ärakuulamist.

E. Väravakohtunik.

§ 70.

Vahekohtunik määrab 2 (võimalikult võistlusest mitteosavõtvast seltsist) väravakohtunikku; vastasel korral määrab ta kumbagist meeskonnast ühe.

§ 71.

Vahekohtuniku ülesandeks on vahekohtunikule lipu või valge ninarätiguga lehvitamisega märku anda, et ketas väravajoone sihis eespoolt täielikult ületanud on, et seega on saavutatud määrustepärane värav.

§ 72.

See on tema ainus ülesanne ning ainult sel puhul peab ta oma arvamist avaldama. Ta peab aga vastama vahekohtuniku küsimustele, mis viimane tarvilikuks peab talle esitada.

§ 73.

Ta ei vaheta poolt vaheaja puhul ja seega valvab vaheldamisi iga meeskonna väravat.

§ 74.

Ta peab nii asetuma, et ta värava liini täielikult üle vaadata saab.

§ 75.

Vahekohtunik ei ole kohustatud väravakohtuniku otsust omaks võtta.

IV. Mäng.

A. Mängu kestvus.

§ 76.

Kõik võistlused peetakse kolmes ajavahemikus, iga üks 15 minutit kahe vaheajaga, kumbgi 10 minutit.

§ 77.

Kõik mängu katkestused arvatakse tegelikule mänguajale juure.

§ 78.

Kui võistlus lõpeb viigiga, s. o. kui mõlemad meeskonnad saavutavad ühe palju väravaid või kumbki ei saavuta väravat, võidakse mängu pikendada; peale 10 minutilist vaheaega vahetatakse pooled ja mängitakse veel 10 minutit puhtat mänguaega poolte vahetusega 5 minuti järele ilma vaheajata. Seega pole vaheaega kahe mängu vahemikul, mis kestab 5 minutit; on olemas ainult poolte vahetus.

§ 79.

Kui peale seda pikendust võistlus ikka veel otsustamata on, võib mängu kordkorralt sama korra järele peale 5 minutilist vaheaega pikendada 10 minuti võrra kuni saavutatakse värav.

§ 80.

Kuid mingil tingimusel ei tohi sarnaseid 10-minutilisi pikendusi olla üle kolme, seega kokku puhast mängu peetud 30 minutit. Kui võistlus selle järele ikka veel otsustamata on, tuleb korraldada uus mäng.

§ 81.

Keeldub üks meeskond pikendust mängima tuleb teda arvata võidetuks.

§ 82.

Maailma ja Euroopa esivõistluste jaoks maksavad samad määrused.

B. Võitja. Saavutatud väravad.

§ 83.

Võitjaks on see meeskond, kes mängu ajal, ühes arvatud ka vajalikkude pikenduste jooksul, on saavutanud suurema arvu väravaid.

§ 84.

Värav loetakse saavutatuks, kui ketas on täielikult läbistanud pinna, mis kujundatakse väravajoonest ja väravapostidest. Värav ei loe, kui ketas väravajoont veel puudutab.

§ 85.

Pole need tingimused täidetud, ei tohi vahekohtunik mingil tingimusel lugeda väravat; ka siis mitte, kui kaitsev meeskond on teinud mingi vea, et takistada värava saavutamist.

§ 86.

Saavutatakse aga värav vea tõttu, olgu see sulust, jalatõukest, väravavähile pealetungist jne., ei tohi vahekohtunik sarnast väravat mitte lugeda.

D. Poolte valik.

§ 87.

Mängu eel kumbagi meeskonna juhid loosivad vahekohtuniku juuresolekul poolte valikut. Võitja võib valida mänguvälja poole, mida tema meeskond esimesel mänguajal kaitsma peab.

§ 88.

Peale igat mänguaega, samuti ka peale igat 5-minutilist mängu võistluse pikendamise korral, vahetatakse pooled.

E. Mängu katkestused.

§ 89.

Mäng katkestatakse ainult vahekohtuniku vile läbi (vaata ka § 97).

§ 90.

Vahekohtunik vilistab mängu katkestamist:

1. Kui ketas eemaldub mänguväljalt;
2. Kui on tehtud viga;
3. Kui ketas puudutab vahekohtunikku;
4. Kui on saavutatud värav;
5. Erilistel juhtudel, näiteks kui mängija on vigastatud, kui värav on nihutatud omalt joonelt või kui värav puruneb jne.
6. Iga mänguaja lõpul ja peale igat 5-minutilist mänguaja pikendust.

§ 91.

Mängu ei katkestata, kui mängijal löögikepp puruneb.

H. Mängu avamine.

§ 92.

Et ketast mängu viia, asetuvad kaks mängijat, kumbagilt poolt üks, vahekohtuniku poolt määratud kohale vastastikku nii, et mängija vasak õla oleks pöördud vastase värava poole; löögikeppide otsad on roobasjoones jääl üksteisest 50 sentimeetri kaugusel. Vahekohtunik viskab ketta kahe kepi vahele jääle ning samal ajal antud vilega avab mängu. Mõlemad mängijad tohivad omi keppe alles siis tõsta, kui ketas on puudutanud jääd.

§ 93.

Vahekohtunik valvab sisseviskel (mängu algul), et ükski mängija sel silmapilgul sulus ei ole.

§ 94.

Iga mängu ajavahemiku alul või kui on saavutatud värav, alustatakse mängu välja keskelt. See koht tuleb märkida värviga.

§ 95.

Tegeliku mängu jooksul vahekohtunik viskab ketta mängu kohal, kus ta mängu katkestas, välja arvatud järgmised juhud: a) esimesel mänguvälja kolmandikul ei tohi ketast mingil juhul värava ees mängu visata. Sisseviske sünnib vahekohtuniku poolt selle koha kõrgusel, kus mäng katkestati, kuid vähemalt 3 meetrit väravast kõrvale. b) Kui mäng katkestati sulu pärast, tuleb ketas seal sisse visata, kust ta sulusseisvale mängijale kätte mängiti, mitte aga seal, kus asus sulusseisja.

§ 96.

Kui ketas pikkuskülgedel mängust välja läheb, tuleb teda 3 meetri kauguselt sellest kohast sisse visata. Läheb ketas värava taga välja, järgneb sisseviske 1,50 m. väravajoone eespoolt arvestades ettekirjutusega, mile määrab sisseviske värava ees (v. § 95 a), s. o. vähemalt 3 meetrit värava kõrvalt. Sisseviskel, ka siis kui see sünnib esimesel mänguvälja kolmandikult otsekoheses läheduses väravast, peavad kaitsva poole mängijad kõik asetuma ketta ja oma värava vahele.

V. Eksimused.

A. Üldist.

§ 97.

Põhimõttelikult võib vahekohtunik mängu katkestada iga vea pärast, vaatamata sellele, oli see tehtud meelega või mitte. Kuid ta ei katkesta mängu kerge vea pärast, kui selle läbi paremuse saavutab meeskond, kes tegi viga. Teiselt poolt vahekohtunik katkestab mängu raskete ja karistatavate vigade puhul ka siis, kui sellest silmapilkset kasu saab süüdiolev meeskond, et viimast karistada ja takistada vea kordamist.

§ 98.

Vahekohtunik peab talitama tarvilise karmusega, et kindlustada õiget mängu, kuid hoidudes korduvast vilistamisest, mis häirib mängijaid ja segab mängu.

B. Sulg.

§ 99.

Mängijad peavad pidevalt hoolitsema, et nad asuksid ketta ja oma värava vahel (omal mängupoolel.) Mängija, kes on eespool ketast, on s u l u s.

§ 100.

Sulusseisvale mängijale on karistuse ähvardusel keelatud mingil viisil mängust osa võtta, vaatamata sellele, kas ta mängib kettaga, kas ta segab vastast või viimast takistab möödajooksmisel (hindamata seda, kuivõrt väike see takistamine ka ei ole).

(Järgneb.)

Kas Poola päästab Euroopa au?

Jäähoki mängudel Lake Placidis ainult 3 meeskonda. Harjutamine sula tõttu takistatud.

Lake Placidis poolteise nädala pärast algavad olümpiamängud. Enamik võistlejaid on juba kohale sõitnud, et harjutada Lake Placidis ning võimalust mööda harjuda maastiku ja kliimaga. Nüüd on kõiki sportlasi tabanud õnnetus. Ilmad soojenesid järjest ning praegugi valitseb seal sula ja kevadilm suuremal määral kui meil. Peetakse võimalikuks, et sooja ilma edasikestmisel olümpiamängude korraldamine tuleb viia põhjapoole — Kanadasse.

*

Mängude kavas olid ka jäähoki võistlused. Arvati, et pidamisele tuleb paarkümmend võistlust, kuna osavõtjate arv lubas seda eeldada. Kuid viimasel nädalal võistlustele lõpulikuks ülesandmiseks tulid hiiobi sõnumid. Üksteise järele liidud teatasid, et nad oma jäähoki meeskonda ei saada ja esialgse ülesandmise tühistavad. Ka Saksamaa ütleb ära osavõtmisest mitte rahapuudusel, vaid seepärast, et tarvilise summa saamiseks sõidukulude katteks oleks tulnud Ameerikas pidada liiga paljude võistlusi. Oleks tulnud pidada tosin mänge.

Nüüd on lõpuks maksvaks jäänud kolm ülesandmist: Kanada, Ameerika Ühisriigid ja... Poola. Viimane on siis ainsaks Euroopa esindajaks. Tõsise vastasena ameeriklastele ei tule poolakad kõne alla ja seepärast pingutus sünnib ainult Kanada ja Ühisriikide vahel. Kanada poolt ei mängi koondus, vaid rahvusvärve kaitseb Winnipange. Kuid ka Poola osavõtt on veel küsitav, mispärast võistluste arv koguni kokku kuivada võib.

Käsipall Võrus.

Treenungi võimaluste puudusel mängude tase langemisel.

7. skp. Võru ühisgümn. võimlas serveeritaval käsipallivõistlusel õhtu huvikõllasemaks osutus linna esindusmeeskonna ja kombineeritute kohtamine võrk- ja korvpallis. Esitusmeeskond saavutas võidu 2:0 (15:12; 15:8) energiliselt vastaselt „keskmise“ mänguvõimete demonstratsiooniga.

Korvpallis „kombineeritud viis“ algul pakkusid võrdset vastupanu, mis aga haihtus järgneva väsimuse ja ebaõnnestunud pealevisete tõttu. Üldtagajärg kujunes 67:28! Osaliselt seda resultaati kasvatas ka see, et „kombineeritud“ mängisid poolaja lõpul nelja mehega.

Üldiselt piiritledes Võru käsipalli nivood, peab konstateerima mängude tase langust — mõõna. Hooajaalgu parimad — mehed, käsipallitajad, kannatavad nüüd vaid keskmist arvustust. Siinkohal võib vabandava põhjusena esile tuua treeningu võimaluste mitte täpselt puudust, vaid äärmiselt raskendatud asjaolusi.

V. ühisgümnaasiumi võimla ei ole ei tea kui eeskujulik! Võimlal puudub igakülgselt normaalsed mõõdud, eriti mänge pidurdavateks on saali madalus. Vaatamata sellistele defektidele, siinkohal rääkimata tuši ruumist, võimla üür on pealinnalikult kallis, 1 tund à 1,50 kr.! Loogiliselt koostades süllogisme, tuleks teha järeldus, et Võru ühisgümnaasiumi võimla on prestiišilt vastav meie pealinna võimlatega. On see aga nii?

Arvestades nüüdse üldise majandusliku kitsikusega, peab olukorraga aga leppima, seltsidel on tõesti raske omi meeskondadele võimaldada vajalikke treeningtunde.

Pole võimatu, et Võru käsipalli kirstunaelaks osutubki too „eeskujulikult“ kallis võimla-üür ja mitte defektidega illustreerit võimla. Kartuseks on põhjusi: naiskäsipallitajad on juba „talveunes“! vaatamata hooaja parimale momendile.

Ning järgneva Valga-Võru 6. linnavõistluse tulemust on ennustada nii või teisiti parim pessimistlikult!

H. L.

11.584 kilomeetrit jalgrattal.

Läinud aastal Tour de France ringsõidul tuli turistide klassi võitjaks May Bulla, kes kuulub Austria tõusva jalgratturite perre. Tema võitjakstulek oli suureks üllatuseks. Nüüd on Bulla püstitanud omapärase rekordi. Ta on hooaja jooksul läbi sõitnud 11.584 kilomeetrit.

Ta võttis osa järgmistest võistlustest ning sõitis läbi:

5. aprillil: Pariis—Roubaix — 256 km.; 12. aprillil: Pariis—Brüssel — 347 km.; 25.—26. aprillil: Morbihansi 400 km.; 4.—24. mai: Saksamaa ringsõit 4200 km.; 31. mai: Zürichi esivõistlustel 200 km.; 15. juunil: Grand Priz sõit Belgias 250 km.; 21. juunil: Genfis 210 km.; 30. juunist — 26. juulini: Tour de France 5.095 km.; 15. augustil: Maailmaesivõistlustel Kopenhagenis 180 km.; 8. sept.: Brasschetis 101 km.

See annab kokku 11.584 km. Kuid lisaks sellele on ta osa võtnud veel 25 sisevõistlusest. Praegu viibib Bulla Viinis perekonna keskel. Eeloleval hooajal võistleb ta uuesti Prantsusmaa ringsõidul ning esineb sealjuures Saksa meeskonnas, kelle värve ta kaitseb.

Vaatamata rohkearvulistele võistlustele ei avaldanud Brulla väsimuse tundemärke ning suurvormi läks ta alles Tour de France kus ta ka publiku lemmikuks sai.

Rahvusvaheline jalgpalli rekord kuulub Austriale.

Viinis ilmuv „Sport Taglelatt“ kirjutab, et rahvusvahelistel jalgpallivõistlustel löödud väravate rekord kuulub Austriale. See on nimelt võistlusest Austria-Siberi vahel, mis lõppes 19:0.

Selle võistluse kohta kirjutatakse:

Beresovka vangilaagris Siberis oli 1918. aastal 6000 sõjavangi austerlasi ja ungarlasi. Vangiril oli oma meeskond, kuhu kuulusid tuntud Viini ja Budapesti mängijad. Meeskonna kapteniks oli Austria internatsionaal Hussak, kes mängis Viini Amateur klubis. Ühel päeval sai ta käsu oma meeskonnaga pidada maavõistlust Austria-Siber.

Juba mängu alul ilmnes venelaste suur saamatus palli käsitamisel ning juba poolajaks oli seis viidud 9:0 peale. Mängu üldtagajärg oli 19:0.

Kõige koomilisem oli aga siberlaste väravavaht, kellel puudus algeline palli püüdmistehnika ning kellega siis mängiti, nagu kass hiirega. Maavõistlus äratas suurt huvi. Pealtvaatajaid tuli isegi 200 kilomeetri kauguselt.

Eesti Veeremänguliit algab tegevust.

7. veebruaril s. a. kell 4 p. l. peetakse Tallinnas ohvitseride keskkogu ruumes Eesti veeremängu liidu asemikkudekogu koosolek, kus tuleb valimisele liidu esimene juhatus ja tegevuskava väljatöötamine.

Asemikkudekogu koosolekust osavõtmiseks on kutsed saadetud Narva, Pärnu, Tallinna garnisoni, Tallinna ja Viljandi veeremängu klubidele. Peale nimetatud klubide tegutsevad veeremängu alal veel teisi organisatsioone, kuid nende asukoha mitteteadmise tõttu ei ole võimalik olnud neile kutseid välja saata. Liidu asutajad näeksid, et asemikkudekogu koosolekust tuleksid osa võtma kõik Eestis veeremängu harrastavad organisatsioonid, siis võiks anda ühiselt Eesti veeremängu spordile areneva suuna.

Asemikkudekogu kokkukutsumise ja selleks ettevalmistustööde tegemise on enda peale võtnud Tallinna garnisoni veeremänguklubi juhatus, asukohaga Sõdurite Kodus.

PÄRNU KILDE

Aasta vahetusel armastatakse teha kokkuvõtteid möödunud hooaja kohta ja Pärnu 1931. a. talvise sesooni oma kõlab järgmiselt: neli käsipalliheitlust, 2 sportlikku vaieluskoosolekut Arno Poolakilt, raskejõustikuvõistlus 10 tõstja ja 3 (loe kolme!) maadluspaariga, 1/3 kvoorumiga spordiseltside juhatuskoosolekuid. Ja selline kurb ongi kogu resümee ajalukku veerenud Pärnu talveperioodist!

*

Läinud aastal taheti Pärnus lavastada Eesti kergejõustiku esivõistlusi, kuid asemikkudekogus sai vastav ettepanek võrdselt hääli Tallinnaga ja juhatus otsustas viimase kasuks. Kuid 1932. a. omi kavatseti kindlalt Pärnu spordijuhtidelt supellinnas korraldada. Vahepeal on see järjekorraline kaunis kavatsus „unustatud“ nagu tavaliselt paberile! Vaid kergejõustiklased omavahelisil kokkupuutumisil on huvitatud asjakäigust. Hiljuti küsis 100 m. jooksurekordi kaasomanik — tulevane spordiarst Fred Kuus Tartust pühadepuhkusel Pärnus viibides siinselt pressekindralilt sellest ja saades vastuse sõnas: „Vaiki! Vastasel korral äratad **veel Pärnu** spordijuhid talveuinakust! Kas seda pattu meil tarvis“.

*

Pühade rõõmutuju jõõris Eesti spordipresse lõplikult kõrguse rekordimehe Gert Schmidtilt. Sügisel upitati Gert oma vanemate olematu suurfirma **direktoriks ja üks jõulueelne** nädalaleht näitas Schmidti karikatuuril elutakistuste kõrgusvõitjana. Kõik oleks hästi, kuid saatuse pilkena tuleb Gertil võtta ühe lähema kuu esimesel päeval koondamise tõttu vastu tiitel töötatööline, milline on veel surmakindlam kui iga-aastane traditsiooniline lisa kõrguse margile 4—6 sm. kerkides seega paremal õnnel eeloleval suvel vähemalt 193-le.

Uue aasta soovina Gertile, et meeleolu langemist siiski kaasa ei tee kõrgusemark!

A. P.

Eesti jalgpall New-Yorgis.

New-Yorgis tegutsevad praegu 2 Eesti jalgpalli meeskonda „Estonian Americans“ (Eesti ameeriklased) ja „Estonian Workers“ (Eesti töölised). Neist esimene esineb Linnade Liidu (Metropolitan League) tsüklis ja teine Töölisliidus (Metropolitan Workers League) keskpärase eduga. Meeskonnad koosnevad enamikus Tallinna poistest. Mõlemilt parimaid tervitusi! M. Eisman.

Lõuna-Ameerika areng kergejõustikus.

1931. a. saavutati tähelepanuväärseid talemusi.

Lõuna-Ameerika kergejõustik areneb kiirete sammudega. Iga aasta tagajärjed paranevad.

Läinud aasta jooksul saavutati järgmised tagajärjed:

100 mt.: Butti (Argentiina), Pina (A), Spinassi (A.) — 10,6; Vagner (Tshiili) Guitorver (Tsh.) — 10,7.

200 mtr. Pina 21,8; Butti ja Spinassi (A.) — 22; Salinas (Tsh.) — 22.

400 m.: Salinas — 48,4; Domingnez (Uruguay) 49,0.

800 m.: Ledesma (A.) — 1:54, 2; De Ross (A.) — 1,55; Nadel (Tsh.) — 1,55;

1500 m.: Ledesma — 4:01; de Ross — 4:02; Nadel — 4,03.

5000 m.: Ribas (A) — 15:04,8; Zabala (A.) — 15:05; Alarcon (Br.) — 15:06.

10.000 m.: Zabala — 31:19; Ribas — 31:30; Alarcon (Tsh.) — 31:36.

110 m. tõkkeid: Aldatz (A.) — 15,5; Sorruco (Tsh.) — 15,6.

400 m. tõkkeid: Miller (Tsh.) — 55,0; Magelhaes (Brasiilia) — 55,2; Galves (Peru) — 55,2.

Maraton: Plaza (Tsh.) keda hüütakse sealseks Nurmiks, võitis viiendat aastat.

Kõrgus: Vallama (A.) — 190; Burgos (Tsh) — 188: Estrada (Tsh.) — 185.

Kaugus: Brea (A.) — 7,42; Moural (Tsh.) — 7.00.

Kolmik: Brunette (A.) — 15,00; Mendihurro (A.) — 14.80.

Teivas: Castro (B.) — 14,12; Noli (B.) — 4.00.

Kuul: Conrads (Tsh.) — 14,00; Benepres (Tsh.) — 13,32.

Oda: Santibanez (Tsh.) — 59, 86; Doque de Silva (B) — 57,00.

Ketas: Benepres 44,38.

Nr. 4 XIII aastakäik. **EESTI SPORDILEHT** Teisipäeval, 26. jaanuaril 1932. a.

Käsipall.

Järgmine **„Spordileht“** *ilmub* **2. veebruaril s. a.**

Tallinna ringkonnas

jätkusid käsipallivõistlused pühapäeval, 24. skp. endiselt Saksa kultuurvalitsuse võimlas. Kavas ettenähtud võrkpalli tsükli võistlustest ei saanud asja, kuna Kalev ei ilmunud kohtamisele ESS'iga, samuti ÜENÜTO — NMKÜ vastu, saades seega kaotuse. Võrkpallis toimetati sõprusvõistlusi N. M. K. Ü. — E. S. S. vahel, mille võitis viimane 2:1 (15:6; 4:15; 15:5). Samad meeskonnad jätkasid kohe ka võistlust korvpalli sarjas. Sakslasi tugev algus viib neid juhtimisele 4:0, siit aga NMKÜ arendab kestvalt pealetungivat mängu ja toob poolaja 20:12 endale. Teisel poolel on vahe meeskondade mängus pea ühejõuline, andes siiski NMKÜ'le 3-punktilise paremuse. Seega lõputulemus — 33:23.

B kl. poolfinaalis kohtavad Viking — Kalevipoeg. Valitseb üldiselt arvamine Kalevipoja kasuks, kuid mängu arenedes ei küüni K. oma vastaste võitmiseni. Tugeva sisemise hooga küllastatult Viking lõpetab poolaja seisuga 29:9 ja kogu mängu 54:18(!). Silmapaistvamad vikinglased jalgpalli-internatsionaalid A. Neuman ja A. Laasner.

Tartu pääsis käsipallis finaali.

Pühapäeval peeti Pärnus Eesti käsipalli A kl. esivõistluste poolfinaali Tartu NMKÜ ja Pärnu Vapruse vahel. Mängud võitis nii korv- kui ka võrkpallis üleolevalt Tartu NMKÜ lüües võrkpallis 2:0, geimid 15:10 ja 15:6. Mängu eel oodati pärnlasilt palju paremat esinemist, kuid mängus selgus, et võrkpalli matsch oli äärmiselt nõrk ja korvis visked ebatäpsed. Tartlaste mäng oli seevastu harukordselt hiilgav ja korvpallis üldse parim, mis Pärnus nähtud aastate jooksul ja seda peamiselt täpsete visete poolest kogu meeskonnalt. Tartlaste suurim punktimees oli pk. Keres 22 ja vä. Jakobson 21 punkti. Pärnlaste edukam oli pä. Teinberg 10, vk. Vabrit 9 ja vä. Virkus 8 punkti, seega pääsis Tartu NMKÜ esivõistluste finaali käsipallis Tallinna meeskondade vastu.

Narva keskkoolide meistervõistlused.

Pühapäeval, 17. jaanuaril s. a. peeti Narvas keskkoolide vahelisi meistrivõistlusi käsipallis.

Kuna Narva keskkoolide õpilased on kohalikude käsipalli meeskondade mängijad, siis kujunesid võistlused kaunis huvipakkuvaiks. Võistlustest võtsid osa kõik Narva keskkoolide meeskonnad. Lõpuvõistlustele pääsesid Eesti Ühisg. ja Vene gümn. mees- ja naiskonnad. Võrkpallis tuli kindlalt võitjaks E. Ühisg. meeskond vahekorraga 2:0 (15:10; 15:9). Meeste korvpalli finaalmängu võitis samuti Ühisgümn. 27:13 (14:6). Naiste võrkpallis ei suutnud Vene gümn. naiskond Ühisg. naiskonnale mingisugust konkurentsi pakkuda ,kuigi kaasa mängisid mitmed „Võitleja“ mängijad. Mäng lõppes tagajärjega 2:0 (15:1; 15:2!) Ühisgümnaasiumi naiskonna kasuks. Õhtu lisapalana serveeriti publikule võrkpallivõistlust „Astra“ ja Ühisgümn. n. k. vahel. Mäng kujunes väga huvitavaks, kuna gümn. n. k. esines pea Hoki ja „Astra“ koondusena. Võitis „Astra“ 2:1 (15:10; 7:15;7:15). Üldiselt näitasid möödunud võistlused, et Narvas Vene keskkool Ühisgümn. sportliselt palju madalamal tasemel seisab.

Jaanuari alguses N. M. K. Ü. osakondade poolt korraldatud kergejõustiku kursused Alex. Klumbergi juhtimisel hakkavad lõpule jõudma. Kursustel omas hulk noori sportlasi hädavajalikke teadmisi nii praktikas kui ka teoorias.

Kursantide hulgas võis näha juba mõningaid avalikult tunnustatud sportlasigi, kellede erialalised-saavutused küünivad konkureerima meie parimatega omal alal.

Ülesvõttel osa kursante koos treener A. Klumbergiga.

Kiri Narva-Jõesuust

Narva-Jõesuus, kus veel läinud suvel korraldati tihtigi, kergejõustiku võistlusi ja kuhu suudeti meelitada meie parimaid sportlasi, on praegu igasugune tegevus, mida spordiks võib nimetada, pea täielikult välja surnud. Käsipalli, mida praegu igalpool harrastatakse, ei tunta N.-Jõesuus üldse, kuna asjaomaste isikute poolt, kes õieti peaksid Narva-Jõesuu sportlist liikumist juhtima, ei ole võimla muretsemiseks midagi ära tehtud. Ehkki kohapeal vastavatest ruumest puudus ei ole. Sp. s. „Kalevala“, kes suvel sissesõitnud suvitajate õhutusel ja kaasabil juba end veidi „liigutama“ hakkas, on vist täiesti hingusele läinud, kuna temast viimasel ajal igasugused elu märgid puuduvad. Kohalik töölisspordiselts „Sparta“ on toime saanud ainult tõukekelkude võistlustega Narva jõel, aga needki jäävad vist viimasteks, kuna seltsi tegevus viimasel ajal väga soiku on jäänud.

Spordiäri

Resev-Resel

Tallinn, Toompuiestee 19. Tel. 430-19.

Soovitab oma valmistatud

spordi- ja võimlemisabinõusid.

Võru kiri.

Võrumaa Spordi Liit on asutatud 1929 a. sügisel Võru Sp. S. „Ilmarise“ ja Tennisklubi poolt.

Liidu ülesandeid on: koondada kõiki Võrus ja maal asuvaid spordiorganisatsioone; luua uusi rakukesi kohtadesse, kus sportlik elu senini puudunud; anda nõu ja juhatust spordiorganisatsioonidele nende tegevuse arendamiseks, võimaldada abinõude saamist maa organ., kelliel nad puuduvad ja välja saata instruktoreid ja õpetajaid; teha spordipropagandat maal ja arendada sportlaskonnas ausust, mehisust ja kohusetunnet; igakülgselt arendada maa spordielu kasvamist ja sellest arusaamist; muretseda parimaid võimalusi sportimiseks ja korraldada suuri ülemaakondlisi spordipäevi ja -võistlusi.

Ülesseatud eesmärgi teostamises on Võrumaa Spordi Liit suutnud mõndagi ära teha. Viimane öeldis käib just 1931 a. kohta, kuna 1930 aasta möödus vaikselt Liidu tegevuses. Talvel pidas Liit üleval Võru ainukest uisuteed, millega anti kodanikkudele võimalus uisuspordi harrastamiseks ja millne ettevõte leidis poolehoidu. Uisutee oli avatud 23 päeva ja selle aja jooksul käis 3100 inimest uisutamas.

Suve jooksul korraldas Liit üle Võrumaa 9 spordi propagandapäeva, millele Võru sportlaskond välja sõitis rohkearvuliselt ja maal huviga vastu võeti. Propagandapäevadel esines üle 300 sportlase ja rahvast võttis osa umbes 1700 inimest. Liidu juhatuse liikmed esinesid kõnedega ja auhindade väljajagamisega 14 korral, mitmes Võrumaa nurgas.

Liit saatis lajali kahel korral üleskutseid spordi tähtsust ja organiseerimise vajadust selgitava sisuga üle 200 eksemplaris. Loodi tihe kirjavahetus Võrumaa seltsidega, ühingutega, õpetajatega ja teiste isikutega, kelle kaudu võimalus avanes luua spordirakukesi kohtadel ja äratada huvi. Praegu on koondunud Liidu ümber 14 organisatsiooni 1346 sportlasega. Liidu algatusel on ellukutsutud 5 seltsi ja nende tegevust juhitud kindlale alusele. Liit on annud 10 korral abinõusid, instruktoreid ja juhtnööre ning Liidu esimees ja sekretär isiklikult esinenud kõnedega, kohtunikkudena jne.

Võrumaa Spordi Liidu liikmete poolt on 1931 a. hooajal korraldatud järgmiselt võistlusi, pidusid jne.:

Jalgpallivõistlusi 24 — pealtvaatajaid käinud umbes 5200. Kergejõustiku võistlusi 34, esinenud 720 sportlast ja rahvast osa võtnud sellest 3100. Käsipallivõistlusi 14 — rahva osavõtt 1200 inimest. Tennisvõistlusi 3 — võistlejaid üle 60, pealtvaatajaid 130. Mitmesuguseid sega spordialadega võistlusi 7 — võistlejaid 190 — pealtvaatajaid 650. Pidusid, kontserte, demonstratsioone jne. 11 korral peetud, millest üle 2800 inimese osa võtnud. Rahaline läbikäik Liidu liigete ettevõtetest üle 320.000 sendi.

Summad, mis Liidu kasutada olnud, on kõik saadud oma tegevusest ja ettevõtetest, kuna toetusi riigilt ehk omavalitsuselt pole saadud sentigi.

Kogu Võrumaa spordielu juhtimine on koondunud Liidu kätesse ja valitseb kõige tihedam kontakt seltside ja Liidu vahel. Liidu mõjutusel on kadunud seltside vaheline vaen ja konkurents, millega kindlustatud rahulik töö igale seltsile. Liidu ligemas töökavas on: ehitada Võru hea uisutee, korraldada mitmel spordialal kursuseid, jätkata spordipropagandat maal, Liidu valdamisele võtta Võru linna staadion, ehitada Võru Tammula järvele ujumisspordi harrastamiseks ujula, intensiivsemalt tuleval suvel korraldada spordipäevi maal, levitada „Eesti Spordilehte“ Võrumaal ning kõikide abinõudega püüda tõsta spordidistsipliini sportlaskonnas ja sellega võita veel spordivaenulikkude kodanikkude kihte oma perre. Võrumaa Spordi Liit tahab luua tihedat sidet Eesti Spordi Keskliiduga.

Hilde Salbert 100 mt. — 1:13,0

Breslaus peetud võistlustel noor Hilde Salbert 100 meetrit vabalt ujus 1 min. 13 sek., mis on uueks Saksa rekordiks.

TALLINN, Pikk t. 47
Tel. 444-22.

Soovitab suures valikus:

Suuske, suusakeppe, suusasaapaid, tuulekindlaid suusajakke, suusamütse, suusamääret, suusasokke, suusa nahkkindaid.

Liuraudu, liuraua saapaid, liuraua rihme.

Hockey pantschid, hockey saapad, hockey keppe, hockey palle. Tõuke kelgud, sp. kelgud, laste kelgud. Villaseid kamsone ja training ülik.

Peale selle ladus kõiksugu spordi abinõud.

Täiskasvanud peavad enda

toitmisega ainult äratarvitatud jõudu asetama, lapsed peavad aga peale selle veel kasvama. Sellepärast andke oma lastele eineks «Ovomaltine't».

Saadawal kõikides apteekides ja rohukauplustes.

Pealadu: A/S. «Ephag» Tallinn: Harju tän. 41 ja Narva mnt. 42 Tartu: Kompanii 1

Dr A. WANDER A.-G. BERN, SCHWEIZ

OVOMALTINE *tõrwendab ka Teid!*

Vastutav toimetaja A. Mändvere. Tallinn S. Karja 8 Väljaandja Eesti spordi keskliit.